

**Національний юридичний університет імені Ярослава Мудрого
Полтавський юридичний інститут
Кафедра цивільного, господарського і фінансового права**

**С И Л А Б У С
із навчальної дисципліни
«Судовий розгляд окремих категорій цивільних справ»**

Рівень вищої освіти – другий (магістерський) рівень
Ступінь вищої освіти – магістр
Галузь знань – 08 «Право»
Спеціальність – 081 «Право»
Освітня програма / спеціалізація – «Право»
Статус дисципліни – вибіркова
Рік набору – 2019,2020

Викладач – Кабальський Роман Олександрович,
кафедра теоретико-правових дисциплін, кандидат юридичних наук, доцент

Полтава – 2019 р.

Силабус навчальної дисципліни «Судовий розгляд окремих категорій цивільних справ» для студентів галузі знань 081 «Право», спеціальності 081 «Право», другого (магістерського) рівня вищої освіти Полтавського юридичного інституту Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого. Полтава: Нац. юрид. ун-т ім. Ярослава Мудрого, 2019. 10 с.

Розробник

Кабальський Роман Олександрович – кандидат юридичних наук, доцент

Гарант освітньої програми

Криницький Ігор Євгенович – завідувач кафедри цивільного, господарського і фінансового права, доктор юридичних наук, професор, старший науковий співробітник

Затверджено на засіданні цивільного, господарського і фінансового права
(протокол № 1 від 11 вересня 2019 р.)

Дата оновлення – 27 серпня 2020 року
(протокол № 1 засідання кафедри цивільного, господарського і фінансового права від 27 серпня 2020 року)

Завідувач кафедри _____ І.Є. Криницький

Дані про викладача

Назва навчальної дисципліни	Судовий розгляд окремих категорій цивільних справ
Вид навчальної дисципліни	Варіативна, належить до циклу навчальних дисциплін загальної фахової підготовки.
Викладач	Кабальський Роман Олександрович, к.ю.н., доцент кафедри теоретико-правових дисциплін ІЮІ НЮУ імені Ярослава Мудрого
Контактний телефон	+38 067 77 490 55
E-mail	kabalskiy@ukr.net
Консультації	Вівторок 13-00 – 14-00, м.Полтава, Першотравневий проспект, 5, ауд. 401-б.
Онлайн консультації у Telegram:	+38 067 77 490 55

Анотація навчальної дисципліни

Розкривається поняття та зміст основних категорій цивільного процесу. Вивчаються моделі цивільного процесу у провідних країнах світу. Розглядаються тенденції розвитку світового та вітчизняного механізму правового регулювання й організації провадження у цивільних справах; системно-структурна організація цивільного процесу, правовий статус і практика його реалізації різними суб'єктами в Україні та світі; правозастосування суб'єктів цивільного процесу, порядок прийняття та реалізації актів суб'єктами цивільного процесу; правовий статус учасників цивільного процесу, їх повноваження; правовий механізм доказування; особливості реалізації процесуальної відповідальності суб'єктів цивільного процесу. Студенти знайомляться із основними нормативно-правовими актами у галузі цивільного процесу, вчаться застосовувати цивільно-процесові норми на практиці, а також знайомляться із правозастосовною практикою їх реалізації.

Мета та завдання навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни «Судовий розгляд окремих категорій цивільних справ» є набуття студентами здатності розв'язувати складні задачі і проблеми окремих категорій цивільних прав у сфері цивільного судочинства, що передбачає проведення різноманітних досліджень та/або здійснення інновацій й характеризується невизначеністю умов і вимог.

Основними **завданнями** вивчення зазначеної навчальної дисципліни є:

- формування у студентів спеціалізованих концептуальних знань у галузі цивільно-процесуального права та практичних навичок пов'язаних із підготовкою і веденням судового процесу, що включають сучасні наукові здобутки у цій галузі права, котрі є основою для оригінального мислення та проведення досліджень у вказаній сфері;
- набуття студентами спеціалізованих умінь/навичок розв'язання проблем та дискусійних ситуацій, котрі виникають в учасників під час провадження (судового розгляду) окремих категорій цивільних справ;
- здатність розв'язувати проблеми у нових або незнайомих середовищах за наявності неповної або обмеженої інформації з урахуванням аспектів соціальної та етичної відповідальності щодо судового розгляду окремих категорій цивільних справ;

Місце навчальної дисципліни у структурі освітньо-професійної програми

Навчальна дисципліна «Судовий розгляд окремих категорій цивільних справ» належить варіативних навчальних дисциплін загальної фахової підготовки.

Пререквізити: перш ніж вивчати зазначену навчальну дисципліну, студенти мають опанувати наступні навчальні дисципліни: «Теорія держави і права»; «Цивільний процес», «Міжнародний комерційний арбітраж».

Постреквізити: компетентності, отримані унаслідок опанування зазначеної навчальної дисципліни мають застосовуватися при вивченні наступних навчальних дисциплін: «Цивільне право»; «Господарське право», «Господарське-процесуальне право», «Адміністративне право», «Актуальні проблеми цивільного права», «Адміністративне судочинство»

Очікувані результати навчання здобувача вищої освіти

У результаті засвоєння навчальної дисципліни здобувач вищої освіти повинен демонструвати наступні результати навчання:

- втілення основних сучасних правових доктрин, цінностей та принципів функціонування цивільного процесу у правових відносинах;
- взаємодію міжнародного цивільного процесу та міжнародно-правових систем з вітчизняними цивільно-правовими інститутами;
- розуміння методології тлумачення основних цивільно-правових норм;
- здатність реалізовувати норми цивільно-процесуального права;
- порівняльно-правовий аналіз окремих інститутів цивільного процесу різних правових систем;
- поглиблені знання практики реалізації цивільно-правових інститутів;
- обґрунтовану правову позицію на різних стадіях правозастосування процесуально-правових норм цивільного процесу, як зі сторони органу місцевого самоврядування, так і з боку фізичних (юридичних) осіб;
- продуктивну участь у розробці проектів нормативно-правових та індивідуальних актів, обґрунтовувати суспільну обумовленість їх прийняття, прогнозувати результати їх впливу на процесуально-правові відносини цивільного процесу;
- здатність самостійно готувати проекти правозастосовних актів у різних сферах діяльності суб'єкту цивільного процесу;
- базові навички з виконання процесуальних функцій судді, прокурора, адвоката, правового радника та нотаріуса у процесуально-правових відносинах цивільного процесу.

Розклад занять з навчальної дисципліни на 2020/2021 н.р. для студентів денної форми навчання

Дата	Теми лекцій	Теми практичних занять	Теми самостійної роботи (есе або рефератів)
01.09.20 - 04.09.20	1. Методика визначення процесуальних особливостей розгляду та вирішення окремих категорій цивільних справ	1. Методика визначення процесуальних особливостей розгляду та вирішення окремих категорій цивільних справ <i>Основна література:</i> 1; 2; 3; 6	Теоретичне і практичне значення визначення та аналізу процесуальних особливостей розгляду і вирішення окремих категорій цивільних справ. Вплив характеру матеріальних правовідносин на особливості розгляду і вирішення цивільних справ. Співвідношення загальних та спеціальних процесуальних норм. Характеристика окремих процесуальних інститутів
07.09.20 - 11.09.20	2. Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із	2. Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із	Справи про розірвання шлюбу. Справи про визнання шлюбу недійсним. Справи про визначення правового режиму майна подружжя

	шлюбно-сімейних та трудових відносин	шлюбно-сімейних та трудових відносин <i>Основна література:</i> 2; 4; 5.	та його розділ. Справи про стягнення аліментів. Справи про встановлення батьківства (материнства). Справи про оспорування батьківства (материнства). Справи, пов'язані з вихованням дітей. Справи про поновлення на роботі. Справи про стягнення заробітної плати за час вимушеного прогулу. Справи про визнання необґрунтованими дисциплінарних стягнень. Справи про стягнення з працівника матеріальної шкоди, заподіяної підприємству, установі, організації.
14.09.20 - 18.09.20	3. Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із договорних правовідносин.	3. Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із договорних правовідносин <i>Основна література:</i> 1; 3; 8.	Загальна характеристика справ, що виникають із договірних правовідносин. Справи про визнання правочину недійсним. Справи про визнання договору недійсним. Справи, що впливають із договору найму (оренди) майна. Справи, що впливають із договору позики. Справи, що впливають із кредитного договору.
21.09.20 - 25.09.20	4. Процесуальні особливості розгляду справ, що пов'язані з правом власності	4. Процесуальні особливості розгляду справ, що пов'язані з правом власності <i>Основна література:</i> 1; 4; 9	Загальна характеристика справ, що пов'язані з правом власності. Справи про визнання права власності. Справи про виключення майна з під арешту (опису). Справи про витребування майна із чужого незаконного володіння
28.09.20 - 02.10.20	5. Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із заподіяння шкоди	5. Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із заподіяння шкоди <i>Основна література:</i> 1; 3; 10.	Загальна характеристика справ, що виникають із заподіяння шкоди. Справи про відшкодування моральної шкоди. Справи про відшкодування шкоди, завданої джерелом підвищеної небезпеки. Справи про відшкодування шкоди, завданої незаконними рішеннями, діями чи бездіяльністю органу дізнання, попереднього (досудового) слідства, прокуратури або суду. Справи про відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків товарів. Справи про відшкодування шкоди, завданої внаслідок недоліків робіт (послуг). Справи про захист гідності, честі та ділової репутації. Справи про відшкодування шкоди, завданої органом державної влади. Справи

			про відшкодування майнової шкоди фізичній особі, яка потерпіла від злочину. Справи про відшкодування шкоди, завданої робітнику каліцтвом, професійним захворюванням або іншим ушкодженням здоров'я, пов'язаним з виконанням ним трудових обов'язків.
05.10.20 - 09.10.20	6. Процесуальні особливості розгляду справ про успадкування	6. Процесуальні особливості розгляду справ про успадкування <i>Основна література:</i> 1; 3; 7.	Загальна характеристика справ про успадкування. Справи про право на спадкове майно і розподіл його в натурі. Справи про визнання заповіту недійсним. Справи про визнання додаткового строку для прийняття спадщини. Справи про вимоги по боргах спадкодавця.
12.10.20 - 16.10.20	7. Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із авторських прав	7. Процесуальні особливості розгляду справ, що виникають із авторських прав <i>Основна література:</i> 2; 4; 5	Загальна характеристика справ, що виникають із авторських прав. Спори про авторство (співавторство). Спори, що впливають із авторських договорів. Спори, що виникають з бездоговірного використання твору
19.10.20 - 23.10.20	8. Процесуальні особливості розгляду справ окремого провадження	8. Процесуальні особливості розгляду справ окремого провадження <i>Основна література:</i> 2; 4; 5	Обмеження цивільної дієздатності фізичної особи. Визнання фізичної особи недієздатною. Надання неповнолітній особі повної цивільної дієздатності. Визнання фізичної особи безвісно відсутньою. Оголошення фізичної особи померлою. Усиновлення дитини громадянами України. Усиновлення дитини особами без громадянства, що постійно проживають за межами України, або іноземцями. Встановлення фактів, що мають юридичне значення. Встановлення факту родинних відносин між фізичними особами. Встановлення факту перебування фізичної особи на утриманні. Встановлення факту реєстрації шлюбу, розірвання шлюбу, усиновлення. Встановлення факту проживання сім'єю чоловіка та жінки без шлюбу. Встановлення факту належності правовстановлюючих документів. Встановлення факту батьківства. Встановлення факту володіння

			будівлею на праві приватної власності. Встановлення факту прийняття спадщини і місця відкриття спадщини. Встановлення прав на втрачені цінні папери на пред'явника та векселі. Передача безхазяйної нерухомої речі у комунальну власність. Визнання спадщини відумерлою. Надання особі психіатричної допомоги у примусовому порядку. Обов'язкова госпіталізація до протитуберкульозного закладу. Розкриття банками інформації, яка містить банківську таємницю, щодо юридичних та фізичних осіб. Надання права на шлюб .
26.10.20 - 30.10.20	9. Виконавче провадження щодо окремих категорій цивільних справ	9. Виконавче провадження щодо окремих категорій цивільних справ <i>Основна література:</i> 1; 8; 9.	Виконання судових рішень як частина цивільного процесу. Роль суду у стадії виконання судових рішень. Процесуальні питання, пов'язані з виконанням судових рішень у цивільних справах. Заходи примусового виконання. Звернення стягнення. Поворот виконання судових рішень. Судовий контроль за виконанням судових рішень, його правова природа.
02.11.20 - 06.11.20	10. Процесуальні особливості розгляду справ наказного провадження	10. Процесуальні особливості розгляду справ наказного провадження <i>Основна література:</i> 1; 8; 9.	Стягнення нарахованої, але не виплаченої працівникові суми заробітної плати. Компенсація витрат на проведення розшуку відповідача, боржника, дитини або транспортних засобів боржника. Стягнення заборгованості за оплату житлово-комунальних послуг, телекомунікаційних послуг, послуг телебачення та радіомовлення з урахуванням індексу інфляції та трьох відсотків річних, нарахованих заявником на суму заборгованості. Присудження аліментів на дитину в розмірі тридцяти відсотків прожиткового мінімуму для дитини відповідного віку, якщо ця вимога не пов'язана із встановленням чи оспоруванням батьківства (материнства) та необхідністю залучення інших зацікавлених осіб. Повернення вартості товару неналежної якості, якщо є рішення

			суду, яке набрало законної сили, про встановлення факту продажу товару неналежної якості, ухвалене на користь невизначеного кола споживачів.
--	--	--	--

Самостійна робота студентів

Самостійна робота студентів здійснюється у таких формах:

1. наукової статті;
2. наукової доповіді;
3. тез наукової доповіді на конференції;
4. огляд судової практики;
5. есе за вузькоспеціальною проблематикою;
6. анотації прочитаної додаткової літератури з курсу, у т.ч. іноземної;
7. термінологічного словника
8. підготовки до практичних занять та іспиту.

Інформаційне забезпечення курсу

Основні нормативно-правові акти

1. Конституція України. Відомості Верховної Ради України. 1996. № 30. Ст. 141. Дата оновлення: 07.02.2019. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/254%D0%BA/96-%D0%B2%D1%80> (дата звернення: 27.08.2020).
2. Цивільний процесуальний кодекс України URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1618-15#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
3. Цивільний кодекс України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/435-15#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
4. Про ратифікацію Конвенції про захист прав людини і основоположних свобод 1950 року, Першого протоколу та протоколів N 2, 4, 7 та 11 до Конвенції: Закон України <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/475/97-вр#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
5. Про виконання рішень та застосування практики Європейського суду з прав людини: Закон України . URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3477-15#Text> (дата звернення: 27.08.2020).
6. Про судоустрій і статус суддів: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1402> (дата звернення: 27.08.2020).
7. Про адвокатуру та адвокатську діяльність: Закон України. URL: <http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/5076-17/conv> (дата звернення: 27.08.2020).
8. Про виконавче провадження: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1404-19>. (дата звернення: 27.08.2020).
9. Про прокуратуру: Закон України від 14 жовтня 2014 р. № 1697- VII. /Верховна Рада України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1697-18#Text> . (дата звернення: 27.08.2020).
10. Про судовий збір: Закон України. URL: <https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/3674-17#Text> (дата звернення: 27.08.2020).

Основна література

1. Комаров В.В. Вчення про предмет цивільного процесуального права. Право України. 2017. № 5. С. 154–173.
2. Комаров В.В. Цивільне процесуальне законодавство у динаміці розвитку та практиці Верховного Суду України. Харків. Право, 2012.
3. Комаров В.В. Цивільне процесуальне право: проблеми методології науки, диференціації та уніфікації судових процедур. Правова система України: історія, стан,

перспективи: у 5 т. Т. 3: Цивільно-правові науки. Приватне право / за заг. ред. Н.С. Кузнецової. Харків: Право, 2008.

4. Комаров В.В., Сакара Н.Ю. Право на справедливий судовий розгляд у цивільному судочинстві: навч. посіб. Харків: Нац. юрид. акад. України, 2007.

5. Курс цивільного процесу: підручник /В.В. Комаров, В.А. Бігун, В.В.Баранкова та ін.; за ред. В.В. Комарова. Харків. Право, 2011.

6. Позовне провадження: монографія / В.В. Комаров, Д.Д. Луспеник, П.І. Радченко та ін.; за ред. В.В. Комарова. Харків: Право, 2011.

7. Проблемы науки гражданского процессуального права / В.В. Комаров, В.А. Бигун, В. В. Баранкова; под ред. проф. В. В. Комарова. Харьков: Право, 2002.

8. Сакара Н. Ю. Проблема доступності правосуддя у цивільних справах: монографія. Харків: Право, 2010.

9. Ткачук О. С. Проблеми реалізації судової влади у цивільному судочинстві: _монографія. Харків: Право, 2016.

10. Цивільне судочинство України: основні засади та інститути: монографія / В.В. Комаров, К. В. Гусаров, Н. Ю. Сакара та ін.; за ред. В.В. Комарова. Харків: Право, 2016.

11. Цувіна Т. А. Право на суд у цивільному судочинстві: монографія. Харків: Слово, 2015.

12. Штефан А. Об'єкт і зміст цивільних процесуальних правовідносин. Вісник Національної академії прокуратури України. 2017. № 3. С. 64–69.

Вимоги викладача

Студенти *повинні*: активно працювати на практичних заняттях: брати участь в обговоренні дискусійних питань та розробленні кейсів, повною мірою долучатися до активних форм навчання, використовувати різноманітні джерела з альтернативними поглядами на ті чи інші питання задля формування продуктивної дискусії та різнобічного вивчення бізнес-процесів. Пропущені практичні заняття відпрацьовуються.

Студентам *рекомендується*: брати участь у наукових конференціях, конкурсах наукових праць, роботі наукового гуртка кафедри, написанні наукових статей і рефератів.

Викладач *бере до уваги* інші навчальні та наукові здобутки студента, що підтверджені документально (грамоти, дипломи, сертифікати тощо).

Обов'язковою вимогою є дотримання студентами норм «Кодексу академічної етики Національного юридичного університету імені Ярослава Мудрого» (https://nlu.edu.ua/files/norm_doc/kodeks_academichnoyi_etyky.pdf).

Під час аудиторних занять прошу використовувати мобільні телефони тільки у навчальних цілях (наприклад, для перегляду презентацій лекцій). Дозволяється користуватися ноутбуками і планшетами для ведення конспектів лекцій та відстеження потрібної інформації. Можна приносити із собою питну воду. В разі нагальної потреби можна виходити із аудиторії, не заважаючи при цьому викладачу та іншим студентам.

Контрольні заходи результатів навчання

Оцінювання результатів засвоєння навчальної дисципліни «Муніципальне право» передбачає проведення поточного та підсумкового контролю і здійснюється на основі накопичувальної бально-рейтингової системи.

Видами *поточного контролю* знань студентів є:

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *практичних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування, виконання тестових завдань, розв'язання практичних завдань або задач, захист кейсу, підготовка і захист есе або реферату за ініціативи студента. За підсумками практичних занять студент може отримати від 0 до 28 балів;

– протягом семестру студенти виконують завдання для *самостійної роботи* (підготовка усної доповіді, презентації, есе, реферату тощо). Максимальна кількість балів за самостійну роботу – 8;

– контроль якості засвоєння студентами програмного матеріалу навчальної дисципліни на *лекційних заняттях* із застосуванням таких засобів: усне, письмове або експрес-опитування. За підсумками поточного контролю на лекціях студенти можуть отримати від 0 до 4 балів.

Формою *підсумкового контролю* знань студентів із навчальної дисципліни є *іспит*, що оцінюється за шкалою від 0 до 60 балів. Іспит складається в усній формі за білетами до іспиту. Мінімальна оцінка результатів поточного контролю та самостійної роботи, за якої студент допускається до іспиту, становить 20 балів.

Питання для підготовки до іспиту розміщено в АСУ

Розподіл балів між формами організації освітнього процесу і видами контрольних заходів

Лекційні заняття	Практичні заняття (поточний контроль)		Самостійна робота	Залік (підсумковий контроль)	Підсумкова оцінка знань
	Модуль № 1	Модуль № 2			
max 4	max 14	max 14	max 8	max 60	max 100

Шкала підсумкової оцінки знань студентів

Оцінка за шкалою ECTS	Визначення	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за 100-бальною шкалою
A	Відмінно – відмінне виконання, лише з незначною кількістю помилок	5	90 – 100
B	Дуже добре – вище середнього рівня з кількома помилками	4	80 – 89
C	Добре – у цілому правильна робота з певною кількістю незначних помилок		75 – 79
D	Задовільно – непогано, але зі значною кількістю недоліків	3	70 – 74
E	Достатньо – виконання задовольняє мінімальні критерії		60 – 69
FX	Незадовільно – потрібно попрацювати перед тим, як перескладати	2	35 – 59
F	Незадовільно – необхідна серйозна подальша робота, обов'язковий повторний курс		0 – 34